

**НАЦІОНАЛЬНИЙ КОНТАКТНИЙ ПУНКТ
ЗА НАПРЯМОМ «ІНФОРМАЦІЙНІ ТА КОМУНІКАЦІЙНІ
ТЕХНОЛОГІЇ»**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ КОНТАКТНИЙ ПУНКТ
ЗА НАПРЯМОМ «КЛІМАТ, ОТОЧУЮЧЕ СЕРЕДОВИЩЕ
ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСІВ І СИРОВИНИ»**

ДЕВ'ЯТА РАМКОВА ПРОГРАМА
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

«ГОРИЗОНТ ЄВРОПА»

#HORIZONEUROPE

**ІНФОРМАЦІЯ ПРО ГРАНТОВІ МОЖЛИВОСТІ
У ПРОГРАМІ «ГОРИЗОНТ ЄВРОПА»
ДЛЯ НАУКОВЦІВ, ПІДПРИЄМЦІВ ТА ІННОВАТОРІВ**

БАЗОВІ ФАКТИ ПРО ПРОГРАМУ:

Назва програми	Дев'ята рамкова дослідницько-інноваційна програма ЄС «Горизонт Європа» (Horizon Europe)
Терміни проведення	1 січня 2021 р. - 31 грудня 2027 р.
Попередня рамкова програма	«Горизонт 2020» (2014-2020 рр.)
Відповідальний орган	Європейська Комісія
Загальний бюджет	€ 80,9 млрд.
Завдання програми	- Зміцнення європейського науково-технологічного фундаменту та дослідницького простору; - Підвищення європейської інноваційної конкурентоздатності та створення нових робочих місць; - Реалізація громадських пріоритетів і підтримка європейської соціоекономічної моделі та європейських цінностей

ЗАГАЛЬНА СТРУКТУРА ПРОГРАМИ:

Напрямок 1 Передова наука	Напрямок 2 Глобальні виклики та європейська індустріальна конкурентоспроможність		Напрямок 3 Інноваційна Європа
Європейська дослідницька рада	Кластери	- Здоров'я - Культура, креативність та інклюзивне суспільство - Цифрова безпека для суспільства - Цифрові технології, промисловість та космос - Клімат, енергетика та транспорт - Продукти харчування, біоекономіка, природні ресурси, сільське господарство та навколишнє середовище	Європейська дослідницька рада
Дії Марії Склодовської-Кюрі		Європейські інноваційні екосистеми	
Дослідницькі інфраструктури		Європейський інститут інновацій та технологій	
Спільний дослідницький центр			
Розширення участі та зміцнення Європейського дослідницького простору			
Розширення участі та розповсюдження передового досвіду		Реформування та вдосконалення європейської дослідницько-інноваційної системи	

УЧАСТЬ В ПРОГРАМІ

- **Хто може взяти участь в Програмі?** – більшість конкурсів призначена для **юридичних осіб**, зокрема:
  - закладів вищої освіти,
  - науково-дослідних інститутів,
  - малих та середніх підприємств,
  - недержавних організацій тощо.

Гранти Європейської дослідницької ради та постдокторантські стипендії в рамках Дій Марії Склодовської-Кюрі (Напряма 1: Передова наука) можуть отримати **індивідуальні дослідники**.

- **Учасники з яких країн можуть взяти участь в Програмі?** – за принципом територіальної приналежності учасники Програми діляться на три категорії:
  - учасники **з країн ЄС** (користуються повним обсягом прав щодо участі в програмі);
  - учасники **з асоційованих країн Програми** (користуються повним обсягом прав щодо участі в програмі);
  - учасники **з третіх країн** (мають обмежені права щодо участі в програмі).

- **Чи можуть учасники брати участь в Програмі самостійно?** – за виключенням грантових можливостей Європейської дослідницької ради та постдокторантських стипендій в рамках Дій Марії Склодовської-Кюрі, що призначені для індивідуальних дослідників, а також програми «Accelerator» Європейської інноваційної ради, участь в якій беруть окремі підприємства, учасники можуть долучитися до конкурсів «Горизонт Європа» **лише в складі міжнародних консорціумів**. Консорціуми мають складатися з щонайменше трьох юридичних осіб, що зареєстровані в різних країнах-членах ЄС або в асоційованих країнах Програми. Учасники з третіх країн також можуть брати участь в проектах «Горизонт Європа» за запрошенням координаторів консорціумів, але для таких організацій можливості отримання грантового фінансування є обмеженими.

- **Як подати проєктну заявку для участі в Програмі?** – центральним інтерфейсом для виконання всіх дій, що пов'язані з рамковими програмами ЄС, є Портал фінансування та тендерів Європейської Комісії **«Funding & tender opportunities portal»**. Зокрема, за допомогою Порталу можна:
  - переглянути перелік грантових конкурсів програми «Горизонт Європа»;
  - ознайомитись з нормативною базою Програми;
  - побачити приклади успішних проєктів;
  - знайти партнерів для створення консорціуму;
  - скористатися послугами офіційних служб підтримки;
  - створити та зареєструвати проєктну заявку;
  - підписати грантову угоду;
  - подавати регулярні звіти за своїм проєктом;
  - опублікувати результати виконання проєкту.

Портал є доступним за посиланням:

<https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>

ШЛЯХ ВІД «ГОРИЗОНТУ 2020» ДО «ГОРИЗОНТУ ЄВРОПА»: ВИСНОВКИ ТА НОВОВВЕДЕННЯ

Висновки з реалізації програми «Горизонт 2020» (VIII рамкова програма ЄС)

Необхідність підтримки проривних інновацій

Орієнтація на ефективність шляхом конкретизації завдань та залучення громадян

Потреба зміцнення міжнародного співробітництва

Курс на забезпечення відкритості

Заохочення партнерів до активної участі в Програмі

Нові елементи в програмі «Горизонт Європа» (IX рамкова програма ЄС)

Створення Європейської інноваційної ради (European Innovation Council)
в рамках Напрямку 3: «Інноваційна Європа»

Впровадження дослідницько-інноваційних місій (R&I missions)
в рамках Напрямку 2: «Глобальні виклики та європейська індустріальна конкурентоздатність»

Розширення можливостей для асоційованих країн Програми:
відкритість Програми для країн з-поза ЄС, що мають потужний науковий, технологічний та інноваційний потенціал

Запровадження політики відкритої науки (Open Science Policy), яка полягає на обов'язку для бенефіціарів проєктів публікувати свої результати у відкритому доступі

Розповсюдження передового досвіду (Spreading Excellence):
підтримка діяльності Національних контактних пунктів, проведення цільових нетворкінгових заходів для учасників Програми тощо

НАПРЯМ 1: «ПЕРЕДОВА НАУКА» EXCELLENT SCIENCE

КОШТИ:

до 26% загального
бюджету Програми

МЕТА:

укріплення та
розширення передової
наукової бази ЄС

СКЛАДОВІ:

1. Європейська дослідницька рада
2. Дії Марії Склодовської-Кюрі
3. Дослідницькі інфраструктури

1.1 ЄВРОПЕЙСЬКА ДОСЛІДНИЦЬКА РАДА EUROPEAN RESEARCH COUNCIL

- **Європейська дослідницька рада (ЄДР)** – це орган, що займається організацією грантового фінансування передових наукових досліджень, які реалізують найкращі вчені Європи та їхні команди.
- **ЄДР була заснована Європейською комісією у 2007 році** як компонент Сьомої рамкової програми ЄС з досліджень та технологічного розвитку (FP7). З моменту заснування Ради основні принципи, правила та процедури участі у грантових конкурсах ЄДР майже не зазнавали змін з уваги на прагнення Єврокомісії забезпечити послідовну та цілісну реалізацію завдань ЄДР.
- **Своїми основними завданнями ЄДР вбачає:**
  - **підтримку** найкращих умів Європи в усіх галузях науки та інженерії;
  - **просування** передових досліджень за принципом «знизу вгору» - тобто таких досліджень, чію тематику та спрямування визначають самі науковці, а не державні органи чи політичні сили;
  - **заохочення** як подальшої роботи визнаних та досвідчених науковців Європи, так і професійного розвитку нового покоління незалежних європейських дослідників найвищого рівня;
  - **винагородження** найкращих дослідницьких пропозицій зі зміщенням наголосу з пріоритетності наукової галузі на якість інноваційної ідеї;
  - **підвищення** статусу європейської науки та покращення видимості передових європейських наукових досягнень у світовій спільноті.

- **Яким є значення поняття «передові наукові дослідження» (frontier research) в контексті діяльності ЄДР?** – В сучасному світі межа між фундаментальною та прикладною наукою стає дедалі більше розмитою, оскільки нові перспективні наукові галузі часто включають в себе елементи обох категорій. З огляду на це, ЄДР в своїй практиці використовує альтернативний термін «frontier research», який можна перекласти як «передові» або «прикордонні наукові дослідження». Підтримкою саме таких досліджень – досліджень, що спрямовані на розширення кордонів науково-технічного прогресу – і займається Європейська дослідницька рада.
- **Правила участі в грантових програмах ЄДР:**
  - **Грантове фінансування** може отримати один дослідник* для реалізації одного наукового проекту в одній європейській організації.
(*за виключенням ERC Synergy Grant).
  - **Експертна комісія** відбирає проектні заявки за єдиним критерієм: наукова досконалість.
  - **Заявник** не має бути членом міжнародного консорціуму та не може отримувати грантового фінансування з інших джерел.
  - **Проектні заявки** можуть відноситися до будь-якої галузі досліджень, включаючи соціогуманітарні науки.
  - **Участь** в грантових програмах ЄДР можуть брати дослідники з усіх країн світу, в будь-якому віці та на будь-якому етапі кар'єрного розвитку.
  - **Організація**, що приймає грантоотримувача, зобов'язана надати йому/їй всі необхідні умови для реалізації дослідницького проекту.
  - **Дослідницький проєкт** має бути реалізований грантоотримувачем в одній з країн-членів ЄС або в асоційованій країні Програми «Горизонт Європа».
  - **Після отримання гранту** керівник проекту може за рахунок грантових коштів залучати до участі в ньому інших дослідників та експертів з будь-яких країн світу в якості членів своєї проектної команди.
- **Основні типи грантів, які надає ЄДР:**
  - **«Стартовий грант» (ERC Starting Grant)** – для молодих дослідників, що знаходяться на початковому етапі своїх наукових кар'єр (2-7 років після отримання ступеня PhD) – до € 1,5 млн. на реалізацію дослідницького проекту протягом 5 років;
  - **«Консолідований грант» (ERC Consolidator Grant)** – для досвідчених незалежних дослідників (7-12 років після отримання ступеня PhD) – до € 2 млн. на реалізацію дослідницького проекту протягом 5 років;
  - **«Грант високого рівня» (ERC Advanced Grant)** – для досвідчених провідних вчених, що мають значні наукові досягнення протягом останніх 10 років - до € 2,5 млн. на реалізацію дослідницького проекту протягом 5 років;
  - **«Синергетичний грант» (ERC Synergy Grant)** – для груп з 2-4 дослідників – до € 10 млн. на реалізацію дослідницького проекту протягом 6 років. Цей тип гранту надається лише в тому випадку, якщо необхідність участі в проєкті не одного, а декількох керівників досліджень (principal investigators) зумовлена науковою метою проекту.

1.2 ДІЇ МАРІЇ СКЛОДОВСЬКОЇ-КЮРІ MARIE SKŁODOWSKA-CURIE ACTIONS

- **Дії Марії Склодовської-Кюрі (ДМСК)** – це низка дослідницьких стипендіальних програм, що спрямовані на забезпечення європейських науковців та дослідників з-поза Європи новими знаннями та навичками шляхом наукових обмінів та тренінгів.
- **ДМСК були впроваджені ще у 1996 році** і є однією з найстарших складових частин рамкових наукових програм ЄС. За результатами Сьомої (FP7) та Восьмої («Горизонт 2020») рамкових програм, саме в конкурсах ДМСК досягли найбільших успіхів українські учасники.
- **Основні завдання ДМСК** в багатьох аспектах співпадають із завданнями Європейської дослідницької ради. До їх числа належать:
  - **підтримка** професійного та кар'єрного розвитку талановитих науковців з усіх країн світу;
  - **фінансування** перспективних наукових досліджень, що відбираються за принципом «знизу вгору»;
  - **сприяння** науковій мобільності;
  - **заохочення** міжнародного, міжсекторального та міждисциплінарного співробітництва;
  - **здійснення** багатостороннього позитивного впливу на різні рівні науково-інноваційної спільноти: від індивідуальних дослідників, академічних установ та підприємств, аж до міжнародних наукових структур.
- **Дії Марії Склодовської-Кюрі включають в себе такі програми та можливості:**
  - **«Докторантські мережі» (Doctoral Networks)** – фінансування міжнародних консорціумів (бажано – в складі партнерських організацій як з державного, так і з приватного секторів), що спрямоване на навчання груп аспірантів/ учасників програм PhD з метою передання їм передового наукового досвіду та практичних навичок в певній сфері діяльності. Тривалість програми складає 4 роки, а максимальна кількість аспірантів, які можуть брати участь в проекті кожного консорціуму – 10 осіб. В попередній рамковій програмі ЄС «Горизонт 2020» цей компонент мав назву “Innovative Training Networks” (Мережі інноваційного навчання).
  - **«Постдокторантські стипендії» (Postdoctoral Fellowships)** – індивідуальні стипендіальні програми для досвідчених вчених, що мають ступінь PhD та стаж наукової праці в своїй галузі (не більше 6 років). Стипендії призначені для реалізації дослідницьких проектів в європейських установах вченими з країн Європи та інших країн світу (т. зв. European Fellowship) або для реалізації дослідницьких проектів в неєвропейських установах вченими з країн Європи (т. зв. Global Fellowship). В програмі «Горизонт 2020» цей компонент мав назву “Individual Fellowships” (Індивідуальні стипендії).
  - **«Обміни кадрами» (Staff Exchanges)** – фінансування міжнародних консорціумів, до складу яких входять організації з різних галузей науки та інноватики, що

спрямоване на проведення короткострокової мобільності наукових, адміністративних та технічних працівників з метою реалізації спільного проєкту та просування міжнародної міждисциплінарної співпраці. Кожне відрядження груп персоналу може тривати від 1 до 12 місяців, а максимальна тривалість проєкту становить 4 роки. В програмі «Горизонт 2020» цей компонент мав назву “Research and Innovation Staff Exchanges” (Обмін кадрами у сфері досліджень та інновацій).

- **«Співфінансування регіональних, національних та міжнародних програм» (Co-founding of Regional, National and International Programmes)** – фінансова підтримка з боку Єврокомісії для вже діючих або нових регіональних, національних та міжнародних програм, що забезпечують мобільність аспірантів та постдокторантів з метою розвитку їхніх кар’єрних можливостей. В рамках цієї програми заявку на отримання гранту має подати організація, що вже надає фінансування для такої мобільності. Тривалість гранту складає 5 років.
- **«ДМСК та громадяни» (MSCA and Citizens)** – щорічний фестиваль, в рамках якого європейські організації мають можливість представити результати своєї науково-інноваційної діяльності широкому колу громадян, з акцентом на залучення молоді. Учасники фестивалю отримують від Єврокомісії гранти для проведення просвітницьких заходів, наприклад – демонстрації наукових дослідів, підготовки дитячих майстер-класів та конкурсів, організації екскурсій до дослідницьких лабораторій тощо. В програмі «Горизонт 2020» цей фестиваль мав назву “European Researchers’ Night” (Європейська ніч науковців).

1.3 ДОСЛІДНИЦЬКІ ІНФРАСТРУКТУРИ RESEARCH INFRASTRUCTURES

- **Дослідницькі інфраструктури (ДІ)** – це об’єкти, що забезпечують ресурси та послуги для дослідницьких спільнот з метою сприяння розвитку взаємоінтегрованих та взаємопов’язаних наукових структур світового масштабу.
- **Окрім наукової діяльності**, ДІ можуть також використовуватися для проведення освітніх та/або громадських заходів, а за своїм характером вони можуть бути централізованими (тобто такими, що функціонують на базі однієї установи), розподіленими (такими, що поєднують між собою декілька партнерських установ) або віртуальними (такими, що не мають фізичного розташування).
- **Приклади ДІ:**
  - великомасштабне науково-технічне обладнання;
  - колекції та архіви наукових даних;
  - обчислювальні системи та комунікаційні мережі;
  - інші об’єкти дослідницько-інноваційної інфраструктури, що мають унікальний характер та є відкритими для зовнішніх користувачів.
- **В рамках програми «Горизонт Європа»** Єврокомісія фінансуватиме створення нових потужних ДІ світового масштабу на базі європейських наукових установ, інтеграцію діючих національних ДІ у міжнародні мережі, а також розвиток віртуальних ДІ з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

НАПРЯМ 2: «ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКА ІНДУСТРІАЛЬНА КОНКУРЕНТОЗДАТНІСТЬ» GLOBAL CHALLENGES & EUROPEAN INDUSTRIAL COMPETITIVENESS

КОШТИ:

до 53% загального
бюджету Програми

МЕТА:

стимулювання розвитку
ключових технологій
зادля вирішення
актуальних проблем
європейського та
світового супільства

СКЛАДОВІ:

1. Кластери
2. Спільний дослідницький центр
3. Дослідницько-інноваційні місця

2.1 КЛАСТЕРИ CLUSTERS

- **Кластери** – це шість пріоритетних тематичних областей для здійснення дослідницько-інноваційної діяльності, в рамках яких буде формулюватися більшість проектних конкурсів програми «Горизонт Європа». Саме на фінансування цієї складової Програми буде спрямована найбільша частина її загального бюджету.
- **В своєму підході до визначення кластерів** Європейська Комісія керувалася принципами міждисциплінарності, міжсекторальності та транскордонності. Це означає, що: **1)** тематика кожного з кластерів не обмежується рамками жодної наукової дисципліни (**міждисциплінарність**); **2)** виконання проектів за конкурсами в рамках кожного з кластерів вимагає співробітництва партнерських організацій різної секторальної приналежності (**міжсекторальність**); **3)** цілі конкурсів виходять поза межі інтересів окремих європейських держав (**транскордонність**).
- **Кожен з шести кластерів** включає в себе кілька тематичних підкатегорій, що носять назву «сфери застосування» (Areas of Intervention).

• Назви кластерів та сфер застосування:

Кластери	Сфери застосування
Здоров'я	• Охорона здоров'я протягом життя • Неінфекційні та рідкісні захворювання • Інструменти, технології та цифрові рішення для охорони здоров'я, включаючи персоналізовану медицину • Екологічні та соціальні визначники здоров'я • Інфекційні захворювання включаючи ті, що пов'язані з бідністю та знехтуваними хворобами • Системи охорони здоров'я
Культура, креативність та інклюзивне суспільство	• Демократія та влада • Соціальні та економічні трансформації • Культура, культурна спадщина та креативність
Цивільна безпека для суспільства	• Суспільства, стійкі до стихійних лих • Захист та безпека • Кібербезпека
Цифрові технології, промисловість та космос	• Промислові технології • Передові матеріали • Інтернет нового покоління • Промисловість замкненого циклу • Космос, включаючи спостереження за Землею • Нові перспективні технології • Ключові цифрові технології, включаючи квантові • Штучний інтелект та робототехніка • Передові обчислення та великі дані • Низьковуглецева та чиста промисловість
Клімат, енергетика та мобільність	• Наука про клімат та кліматичні рішення • Енергетичні системи та мережі • Громади та міста • Конкурентоспроможність транспортної промисловості • Розумна мобільність • Енергопостачання • Енергетична трансформація будівель • Чистий, безпечний та доступний транспорт • Збереження енергії

Харчування, біоекономіка, природні ресурси, сільське господарство та навколишнє середовище	• Спостереження за навколишнім середовищем • Сільське господарство, лісове господарство та сільська місцевість • Замкнені циклічні системи • Системи харчування • Біологічне розмаїття та природні ресурси • Моря, океани та внутрішні води • Інноваційні біоекономічні системи в Європі

- **Основні види проектних дій**, яких можуть вимагати конкурси проектів в рамках кожного з кластерів, залишаються незмінними порівняно з попередньою програмою «Горизонт 2020»:
  - **RIA (Research and Innovation Actions / Науково-інноваційні дії)** – це заходи, що спрямовані на отримання нових знань та/або на вивчення можливостей використання певних нових технологій, продуктів, процесів, послуг або технологічних рішень. Проектні дії цього типу можуть включати в себе проведення фундаментальних та прикладних досліджень, розробку та інтегрування в практику нових технологій, створення та апробацію маломасштабних прототипів в лабораторних умовах тощо.
  - **IA (Innovation Actions / Інноваційні дії)** – це заходи, що спрямовані безпосередньо на розробку нових або вдосконалення існуючих продуктів, процесів та послуг. Проектні дії цього типу можуть включати в себе створення та демонстрацію прототипів, пілотне впровадження та широкомасштабну апробацію продуктів, виготовлення ринкових зразків тощо.
  - **CSA (Coordination and Support Actions / Дії з координації та підтримки)** – це супутні заходи, що можуть включати себе стандартизацію, поширення інформації, підвищення рівня громадської обізнаності, забезпечення комунікації та нетворкінгу, надання послуг з координації та підтримки, ведення політичних діалогів, організацію обмінів знаннями та навичками тощо. Проектні дії цього типу також можуть бути спрямовані на вирішення супутніх завдань, що пов'язані зі стратегічним плануванням, налагодженням зв'язків та забезпеченням координації між науково-дослідницькими та іншими програмами різних країн.

2.2 СПІЛЬНИЙ ДОСЛІДНИЦЬКИЙ ЦЕНТР JOINT RESEARCH CENTRE

- **Спільний дослідницький центр (СДЦ)** – це науково-просвітницька служба, що займається наданням наукових консультацій та забезпеченням технологічної підтримки для Європейської Комісії.
- **СДЦ складається з шести** окремих науково-дослідних інститутів, що розташовані в різних країнах ЄС: Бельгії (м. Брюссель та м. Гел), Німеччині (м. Карлсруе), Італії (м. Іспра), Нідерландах (м. Петтен) та Іспанії (м. Севілья). Центр був започаткований в 1958 році в рамках Договору про заснування Європейської спільноти з атомної енергії.

- **До ключових завдань СДЦ належать:**
  - **Проведення** досліджень, що створюють незалежне науково-доказове підґрунтя для програмних політичних рішень ЄС;
  - **Розробка** інноваційних інструментів та впровадження їх у європейську політичну практику;
  - **Виявлення** актуальних проблем, що потребують системного вирішення на загальноєвропейському рівні;
  - **Поширення** науково-технічних знань та навичок серед представників державної влади, виробничого сектору та наукових спільнот різних країн ЄС та їхніх міжнародних партнерів;
  - **Сприяння** досягненню основних цілей рамкових дослідницько-інноваційних програм ЄС, зокрема – програми «Горизонт Європа».
- **Дослідницька діяльність СДЦ** зосереджена в десяти сферах: **1)** сільське господарство та безпечність харчових продуктів; **2)** Європейський валютно-економічний союз; **3)** енергетика та транспорт; **4)** навколишнє середовище та зміни клімату; **5)** охорона здоров'я та захист споживачів; **6)** інформаційне суспільство; **7)** інновації та розвиток; **8)** ядерна безпека та захищеність; **9)** безпека суспільства; **10)** стандартизація.

2.3 ДОСЛІДНИЦЬКО-ІННОВАЦІЙНІ МІСІЇ R&I MISSIONS

- **Дослідницько-інноваційні місії (ДІМ)** – це міжгалузеві комплекси завдань, що спрямовані на досягнення конкретних вимірювальних цілей у чітко визначені строки. ДІМ є абсолютно новим інструментом для рамкових програм ЄС.
- **Згідно з твердженням Європейської Комісії**, джерелом ідеї впровадження цього інструменту до програми «Горизонт Європа» була американська космічна місія «Аполлон-11», яка передбачала висадку людини на поверхню Місяця в умовах обмеженого часу.
- **Метою ДІМ** є вирішення проблем, які є актуальними для значної частини європейського населення та широкого кола європейських громадян. Шляхом успішного виконання кожної з Місій Єврокомісія сподівається досягти позитивного впливу на суспільні процеси та забезпечити участь суспільства у формуванні важливих політичних рішень в Європі.
- **Конкретні ДІМ** будуть формулюватися в рамках Напряму 2 програми «Горизонт Європа» на підставі громадського обговорення. Кожна з Місій має відноситися до однієї з п'яти **тематичних зон (mission areas)**:
  - Адаптація до кліматичних змін, включаючи соціальні трансформації;
  - Боротьба з раком;
  - Здоров'я ґрунту та їжа;
  - Кліматично нейтральні та розумні міста;
  - Здорові океани, моря та внутрішні води.

НАПРЯМ 3: «ІННОВАЦІЙНА ЄВРОПА»

INNOVATIVE EUROPE

КОШТИ: до 13,5% загального бюджету Програми	МЕТА: формування науково грамотної, передової підприємницької культури в Європі	СКЛАДОВІ: 1. Європейська інноваційна рада 2. Європейські інноваційні екосистеми 3. Європейський інститут інновацій та технологій

3.1 ЄВРОПЕЙСЬКА ІННОВАЦІЙНА РАДА

EUROPEAN INNOVATION COUNCIL

- **Європейська інноваційна рада (ЄІР)** – це служба, що була створена Європейською комісією для забезпечення комерціалізації високоризикових технологій з високим потенціалом впливу шляхом надання підтримки інноваторам у залученні інвестицій та розширенні їхніх підприємств. ЄІР виконує свої завдання у взаємодії з різними органами ЄС за принципом «єдиного вікна».
- **Пілотна фаза роботи ЄІР стартувала восени 2017 року**, і вже протягом перших двох років, до кінця 2019 р., в рамках конкурсів ЄІР фінансування загальним обсягом близько €893 млн. отримали 2078 інноваційних проєктів. Повномасштабна робота ЄІР, із суттєво розширеним бюджетом, розпочнеться разом із запуском програми «Горизонт Європа» у 2021 році.
- **Конкурси ЄІР** спрямовані на підтримку дослідників, власників компаній, засновників стартапів та інших інноваторів, чиї проєкти відповідають таким критеріям:
  - **радикально відрізняються** від вже існуючих продуктів, послуг та моделей підприємництва;
  - **пов'язані** з високим ступенем ризику;
  - **мають потенціал** для розширення в міжнародному масштабі.

- **ЄІР виконує такі завдання:**
  - **розвиток** інновацій для створення ринків майбутнього;
  - **масштабування** компаній та прискорення росту малих та середніх підприємств (МСП);
  - **залучення** приватних інвесторів до підтримки інновацій;
  - **стимулювання** високоризикового підприємництва;
  - **використання** доступних, прозорих та зручних методів підтримки інновацій.
- **Для підтримки інноваційних проєктів** ЄІР використовує два інструменти фінансування:
  - програму **Pathfinder** («Першопроходець»);
  - програму **Accelerator** («Прискорювач»).
- **Pathfinder** – це програма грантового фінансування інноваційних проєктів, що знаходяться на етапі від формулювання технологічних рішень до початку передкомерційного виробництва. Ця програма призначена для дослідників та інноваторів, які бажають реалізувати свої проєктні ідеї з використанням нових проривних технологій. Заявки на участь у програмі можуть подавати лише міжнародні консорціуми, що складаються з щонайменше трьох незалежних організацій. Консорціум-переможець може отримати грантове фінансування у розмірі до €4 млн. та покрити за рахунок гранту до 100% своїх проєктних витрат. Окрім фінансової підтримки, переможці отримують доступ до консультаційних та наставницьких послуг ЄІР. Хоча грант за програмою Pathfinder може отримати інноваційний проєкт будь-якої тематичної направленості, в рамках цієї програми також проводяться конкурси, що спрямовані на просування конкретних стратегічних технологій.
- **Accelerator** – це програма грантового та змішаного фінансування інноваційних проєктів, що знаходяться на етапі від передкомерційного до ринкового виробництва та нарощування економічних потужностей. Ця програма призначена для керівників стартапів та МСП, які бажають розробити та масштабувати інноваційний проєкт, що пов'язаний з високим ступенем ризику. Заявки на участь у програмі подаються від окремих організацій, незалежно від консорціумів. Успішні учасники можуть отримати грантове фінансування у розмірі до €2.5 млн. та покрити за рахунок гранту до 75% своїх проєктних витрат. Окрім основного гранту, бенефіціари програми Accelerator також мають шанс залучення пайових інвестицій розміром до €15 млн. шляхом участі в пітч сесіях з представниками корпорацій, венчурних фондів та іншими інвесторами (організацію таких заходів забезпечує ЄІР). Грант ЄІР за програмою Accelerator може отримати інноваційний проєкт будь-якої тематичної направленості.

3.2 ЄВРОПЕЙСЬКІ ІННОВАЦІЙНІ ЕКОСИСТЕМИ EUROPEAN INNOVATION ECOSYSTEMS

- **Європейські інноваційні екосистеми (ЄІЕ)** – це мережі взаємодії між європейськими інноваторами та іншими стейкхолдерами в галузі інноваційної діяльності регіонального та державного масштабів. Підтримка розвитку ЄІЕ як окремий елемент фінансової політики ЄС був впроваджений вперше саме в рамках Напрямку 3 програми «Горизонт Європа».
- **Серед особливостей підтримки ЄІЕ** в конкурсах програми «Горизонт Європа» можна виокремити зокрема такі:
  - **залучення** до співпраці в рамках ІЕ стейкхолдерів різних категорій (представників академічних та промислових кіл, приватного сектору та широкої громадськості);
  - **орієнтація** як на зміцнення та розбудову окремих регіональних та державних ІЕ, так і на сприяння створенню стратегічних альянсів між екосистемами для спільного протистояння викликам, що постають перед європейським суспільством;
  - **збільшення** ефективності проектних дій за рахунок синергії з іншими програмами та ініціативами фінансової підтримки, які вже діють в ЄС, зокрема ESIF, Digital Europe, Smart Specialization Partnerships тощо.
- **Приклади ініціатив**, які можуть бути підтримані в рамках конкурсів ЄІЕ: **1)** сприяння співпраці між успішними регіональними та місцевими ІЕ; **2)** створення акселераторів ІЕ; **3)** підтримка діяльності «з'єднувальних ланок» (інструментів налагодження зв'язків) між ІЕ на регіональному рівні.

3.3 ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙ ТА ТЕХНОЛОГІЙ EUROPEAN INSTITUTE OF INNOVATION & TECHNOLOGY

- **Європейський інститут інновацій та технологій (ЄІІТ)** – це незалежна установа, діяльність якої спрямована на сприяння розвитку європейських інновацій шляхом підтримки дослідницьких, академічних та підприємницьких інноваторських ініціатив. ЄІІТ почав діяти у 2008 році і на сьогоднішній день є найпотужнішою інноваційною спільнотою Європи.
- **Завдання ЄІІТ** включають в себе:
  - **виховання** нового покоління європейських підприємців шляхом проведення тренінгів для розвитку навичок у сфері технологій та бізнесу;
  - **сприяння** розробці інноваційних продуктів та послуг шляхом створення сприятливого середовища для ефективної праці багатокультурних міждисциплінарних проектних команд;
  - **розвиток** та масштабування стартапів шляхом надання цільових послуг в рамках дії бізнес-інкубаторів та акселераторів.
- **До складу ЄІІТ** входять вісім т. зв. **«інноваційних громад» (Innovation Communities)**, діяльність кожної з яких спрямована на пошук рішень для подолання одного з глобальних викликів, які стоять перед суспільством.

ЯК ДІЗНАТИСЯ БІЛЬШЕ ПРО ПРОГРАМУ?

Прочитати детальну інформацію про програму «Горизонт Європа»
на вебсайті Європейської комісії
(ec.europa.eu → ввести "**Horizon Europe**" в поле для пошуку)

Слідкувати за оголошеннями про відкриття проектних конкурсів на
порталі **Funding & Tender Opportunities**
(ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal)

Підписатися на інформаційні канали Національних Контактних
Пунктів при КПІ ім. Ігоря Сікорського:
t.me/NCP_KPI (Telegram), [@kpi.ncp](https://www.facebook.com/kpi.ncp) (Facebook), [ncp.kpi.ua](https://www.ncp.kpi.ua) (вебсайт)

Звернутися до НКП при КПІ ім. Ігоря Сікорського за консультацією
щодо конкретної проектної пропозиції

При створенні буклету були використані текстові та графічні матеріали
Європейської Комісії:

ec.europa.eu/info/sites/info/files/research_and_innovation/strategy_on_research_and_innovation/presentations/horizon_europe_en_investing_to_shape_our_future.pdf

НАЦІОНАЛЬНІ КОНТАКТНІ ПУНКТИ ПРИ КПІ ім. ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО
ЗА ТЕМАТИЧНИМИ НАПРЯМАМИ «ІНФОРМАЦІЙНІ ТА КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ» ТА
«КЛІМАТ, ОТОЧУЮЩЕ СЕРЕДОВИЩЕ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСІВ І СИРОВИНИ»

Київ, проспект Перемоги, 37, корпус 1, кімната 171-5

Тел. +38 044 204 80 19

s.shukayev@kpi.ua | [ncp.kpi.ua](https://www.ncp.kpi.ua) | t.me/NCP_KPI

